

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA, 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Kossuth Ferenc a ravatalon

Előkészületek a nagy temetésre

Magyarország temetésre készül. Az egész ország mély gyászban készülődik elbucuzni Kossuth Lajos fiától, aki több volt a magyar nemzet előtt, mint pártvezér, több volt, mint politikus. Egy történelmi eseménynek, egy történelmi alaknak fényes nevével képviselője volt, akinek nevében egy fogalom szentségét imádta a magyar nemzet.

Egy ország mozdul meg, hogy fiait fölküldje: vigyék a koporsóhoz egy nemzet gyászát, fájdalmát, sirják el egy nép könyvét. A távol és közel kis községei és nagy városai küldik föl képviselőiket, hogy a külsőben is impozáns gyászban nyilvánuljon meg és kísérelje sirba a nemzet halottját az a szeretet, tisztelet és ragaszkodás, amely életében őt és azt a nevet körülvette, amely azonban vele sirba szállani nem fog.

Az előkészületek folynak a temetésre, a melyre előreláthatóan az ország minden részéből nagy tömegek fognak a fővárosba zarándokolni. Addig pedig a részvét-nyilatkozatok özönében nyilvánul meg a Kossuth Ferenc elvesztése fölött érzett fájdalom. — A gyászpompás ravatalra egy egész ország borul fájdalommal. A koszorúknak egész országra veszi körül a ravatalt, a képviselőház, a kormány, az országgyűlési pártok, egyesek, testületek és egyesületek helyezték és helyezik le még folyvást gyászuk és tiszteletük, fájdalmuk és szeretetük jeleit. A kegyeletnek megnyilatkozása mutatja meg most igazi mértékét annak, hogy milyen nagyságot veszített Kossuth Ferencben a nemzet és milyen nagy veszteséget érez az ő halálában az ország.

A temetés előkészületei és a megnyilatkozó részvét sejtetik, hogy a csütörtöki temetés milyen impozáns lesz. Egy ország temeti nagy fiát.

A részvét-nyilatkozatokról és a temetés előkészületeiről fővárosi tudósítónk ezeket jelenti:

A ravatalon.

A Gresham-palotai lakás szalónjában állították fel Kossuth Ferenc ideiglenes ravatalt, amelyet máris rengeteg koszorú borít; a szalagokon a következő fölírások vannak: Elnöktársának baráti kegyelettel — Justh Gyula. Az országos alkotmánypárt — Kossuth Ferencnek. Nagy Kossuth fiának — V. Katinka. Kedves Feri bácsinak — Agata. Hű barátod — Tóth János. Kossuth Ferencnek hű kegyelettel — Darányi Ignác. Báró Harkányi János — kegyelete jeléül. Nagyméltóságú Kossuth Ferenc v. b. t. t., volt kereskedelmi miniszter urnak — a kereskedelmi minisztérium tisztviselői. Az igaz atyai barátok — Sztterényi József. Régi ragaszkodással — Gunszt Bertalan. Felejthetetlen jó Kegyelmes Uramnak — Vera (Kossuth szakácsnője). Felejthetetlen jó gazdánknak — Jancsó István és neje. Ma érkezett egy névtelen hatalmas koszorú nemzetiszínű szalaggal ezzel a felírás-

sal: Nemzetiünk reménységének egykori le-téteményese, Isten veled! A koszorut állítólag Apponyi Albert gróf küldte.

A képviselőház koszorúja.

Tóth Ferenc dr., a képviselőház elnöki tanácsosa, ifjabb Desewffy Arisztid dr. elnöki titkár kíséretében ma délelőtt tizenegy órakor elhozta Kossuth Ferenc ravatálára a képviselőház hatalmas koszorúját. Három méteres óriási babérkoszoru ez, amelynek arannyal himzett nemzetiszín szalagján ez a fölirat diszlik:

„Kossuth Ferenc emlékének a magyar országgyűlési képviselőház.”

Az elnöki tanácsost és titkárt Kossuth Lajos Tódor fogadta, a ki a következő szavak kíséretében köszönte meg a Ház figyelmét:

— Nagyon köszönöm a képviselőház részvételének ez újabb megnyilatkozását, amely annál inkább megragad, mert szegény bátyám hosszú betegsége alatt nem először tapasztalom a képviselőház meleg érdeklődését, figyelmét és részvételét. Most, hogy a képviselőház elnöksége már az ideiglenes ravatalra elküldte koszorúját, hogy az elhunyt szelleme minél hamarabb érezhesse ragaszkodását, ezt különös figyelemnek tekintem. Kijelentem, hogy módot fogok találni arra, hogy a képviselőház elnöksége előtt mielőbb mélyen át-érezett köszönetemet fejezzem ki.

A nemzeti munkapárt részvétel.

A munkapárt klubhelyiségében tegnap alig volt másról szó, mint a Kossuth Ferenc haláláról. A párt tagjai igaz részvéttel viseltek Kossuth Ferenc halála iránt. Szó volt arról, hogy testületileg megjelennek Kossuth Lajos fia ravatala előtt, pártértekezletet szentelnek emlékeztetésnek és testületileg jelennek meg a temetésen. De mert a pártközi helyzet úgy felborult, hogy ez éles összetűzésekre, incidensekre és a Kossuth politikai egyénisége egyenes félremagyarázására vezettek volna, egyszerűen táviratban fejezte ki a párt részvételét és testületileg vesz részt a temetésen. — A telegramm, amely Kossuth Ferenc özvegyéhez reggel kilenc órakor érkezett, így hangzik:

A súlyos csapás alkalmával, mely Kegyelmes Asszonyomat szeretett férje halálával érte, fogadja ugy a magam, mint egész pártom nevében őszinte részvétem tiszteletteljes nyilvánítását.

Khuen-Héderváry,
pártelnök.

Tisza levele az özvegyhez.

Tisza István gróf miniszterelnök ma délelőtt a következő levelet küldte Kossuth Ferenc özvegyének:

Budapest, 1914. május 26.

Kegyelmes Asszonyom!

Engedje meg, hogy közvetlenül Kegyelmes Asszonyom előtt is kifejezést adjak mély részvétemnek és egyuttal őszinte sajnálatomnak a felett, hogy a végtisztességen részt nem vehetek. Ettől kizárólag a megboldogult iránti kegyelet tart vissza, amely arra indít, hogy még a lehetőségét is kizár-

jam bárminő, megjelenéssel kapcsolatos kegyeletstörtéti incidensnek.

Fogadja Nagyméltóságod igaz tiszteletem és részvétem ismételt kifejezését.

Gróf Tisza István.

A kormány koszorúja.

A kormány koszorúját Tisza István gróf miniszterelnök megbízásából ma déli tizenkét órakor Drasche-Lázár Alfréd miniszteri tanácsos tette le Kossuth Ferenc ravatalára.

A Budapesti Tudósító jelenti: Egyes ellenzéki hírlapok jelentése szerint a kormány összehívni szándékozik a képviselőházat, mert ezzel akarja kényszeríteni az ellenzék, hogy Kossuth koporsójánál a munkapárt és az ellenzék együtt röjje le kegyeletét. Illetékes helyről adott fölhatalmazás alapján kijelenti a Budapesti Tudósító, hogy sem a kormány, sem a munkapárt nem tervezi a képviselőház összehívását és a kérdéssel olyan beállításra, mintha a kormány taktikai célokra akarná felhasználni a gyászt, minden alapot nélkülöz.

A függetlenségi párt értekezlete.

Ma este valamennyi ellenzéki párt közös értekezletet tartott, amelyen a függetlenségi párt részéről Justh Gyula méltatta Kossuth Ferenc érdemeit, az alkotmánypárt részéről Andrássy Gyula gróf mondott beszédet, a néppárt részéről pedig Zichy Aladár gróf.

A gyászbeszédet a temetésen Apponyi Albert gróf fogja mondani és pedig a temetőben a mauzóleumnál, mert ottan csak egyházi szertartás lesz.

A temetés.

Kossuth Ferenc temetésére vonatkozólag megtörténtek az előkészületek. A főváros vezetősége felhívást intézett a közönséghez, amelyben felkéri, hogy azokon az utvonalakon, amelyeken a temetési menet elvonul, minél nagyobb gyászpompát fejtsen ki. A temetési menet a Nemzeti Muzéumból indul ki, onnan a Múzeum-köruton, Rákóczi-uton, Baross-téren keresztül a Köztemető-uton végig vonul a temetőhöz.

Fazekas Ágoston, Pest vármegye alispánja, felszólítást intézett a megyei községekhez, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt a temetésen. A községek küldöttségei a megyeház előtt gyülekeznek és Rákóczi lobogója alatt vonulnak fel a Kossuth Lajos-utca felé a múzeumhoz.

A főváros vezetősége felszólította a gázgyárat, hogy a temetési menet vonalain gyászfátyollal vonja be a lámpákat és szabadon lobogó kandellábereket állítson fel. Kossuth Ferenc temetése ma este tíz óra előtt átszállították a múzeum előcsarnokába. Az első megállapodás ugyan az volt, hogy már délután két órakor szállítják át a holttestet, később azonban ez időpontot kitolták hat órára, most azután este tíz órára halasztották, mert el akarták kerülni azt, hogy nagy tömeg verődjék össze.

Szobrot Kossuthnak.

Tegnap este fölmerült az ötlet, hogy szobrot kell emelni Kossuth Ferencnek. — A mozgalom élén Apponyi Albert gróf, Sághy Gyula, Hammersberg László és az a többi függetlenségi képviselő áll, akik legszemélyesebb hívei s barátai voltak Kossuthnak. Igen meleg ébrentartói e még meg sem indult mozgalomnak: Sztterényi József, Wekerle Sándor, Andrássy Gyula, Müller Kálmán báró is. A te-

metés után akarnak szobor-bizottsággá alakulni *Károlyi* és *Justh* bevonásával. Már a szobor helyét is tervezik: a Gresham-palota vagy a majd építendő kereskedelmiügyi miniszterium elé.

Kossuth Lajos Tivadar nem marad itthon.

Kossuth Lajos Tivadar tíz órakor egy hírlapíróval beszélgetett. Elmondta, hogy többen kérték arra, hogy Budapesten telepedjen meg, ő azonban erről hallani sem akar. **Kizárt dolog, hogy itt maradjon.** Hetven éves elmúlt, szép társadalmi pozíciója, nagy állása van Olaszországban s most már nem rendezkedhetik be új életviszonyok közé.

Ellenőrizhetetlen forrás szerint a ceglédiek Kossuth Lajos Tivadarnak felajánlani készülnek a kerületnek Kossuth Ferenc halálával megüresedett mandátumát.

Hazahozzák Kossuth első feleségét?

Tegnap az Ambrozovics-család körében fölmerült az az ötlet, hogy haza kell hozni Kossuth első feleségének: *Hoggins* Emiliának porait. Kossuth Ferenc rajongó szeretettel csüggett első felesége emlékére, két gyönyörű portraité, amelyet maga festett, ott díszlik ma is dolgozó szobájában. Az egyiket ez a fölírás:

*My Darling
† 30. okt. 87. Kossuth.*

Életében gyakran emlegette, hogy egyetlen kivánsága: felesége nyugodjon mellette. Többször kijelentette:

— Nem hozatom haza szegény Emiliám porait életemben, mert nagyon megráznának ennek emóciói. De ha meghalok, hozzátok haza és temessétek mellém.

A mauzóleumban még három hely van. Egy Ferencnek, egy Lajos Tivadarnak halála esetére, a kisebb fiúnak és egy a Kossuth Ferenc — feleségének. De melyiknek? Az elsőnek? Vagy még az élő özvegynek?

E felett már izgatott tanácskozás volt tegnap, de *Kossuth Lajos Tivadar* megtöltötte, hogy ez a kérdés ilyen beállításban szerepelhessen. Ez ellen tiltakozott volna az özvegy finom gondolkodása is, aki mindig egyenesen kultúszit csinált az első feleség emlékének. Nemcsak tapintatból és gyöngédségből, de a finomlelkű, fenkölt gondolkodású nő lelkesedésével.

Kossuth szétfejtett végrendeletét kihirdették.

Kossuth Ferenc végrendeletének misztikuma még mindig nem nyert tisztázást. — Mára kiderült, hogy a végrendelet szétfejtésében a végrendelet tanúknak semmi része sincs. Egy újabb verzió szerint Kossuth inasa tépte össze a végrendeletet, még pedig Kossuth Ferenc határozott parancsára.

A végrendeletet, amely 1913. április hó 22-én kelt s amelyet darabjaiból összeállítottak, ma délelőtt fél tizenkét órakor *Gráf* Vilmos dr. táblabíró, az V. kerületi járásbíró, az elnöke, a családtagok és Kossuth Ferenc titkárainak jelenlétében kihirdette. A borítékra a következő fölírás van:

Végakaratom, amelyet gróf Benyovszky Sándorné, szül. Kvassay Mária megőrzésére bízok.

A végrendelet három darabra van szakítva, de azért összerakható és olvasható. A táblabíró bejelentette, hogy ő összetépve kapta a végrendeletet, ezt azonban holnap fogják elintézni a hagyatéki tárgyaláson közjegyző előtt. Azután felolvasta a végrendelet szövegét, amely a következő:

Főörökösöm: özv. gróf Benyovszky Sándorné, Kvassay Mária kapjon a pesti Magyar Kereskedelmi Banknál letétbe helyezett négy százalékos koronajáradékból annyit, hogy 8000 korona évi jövedelme legyen.

Lajos Tivadar fivérem ugyanabból a járadékleletéből annyit, hogy 2400 korona évi jövedelme legyen.

A Leszámitoló Banknál levő folyószámlámból kapjon *Lilli Scott* Palermo 2000 és *Flóra Scott* Nápoly 2000 koronát.

A firenzei temetőben első feleségem és a leányom sírjának gondozására alapítványképpen 2200 koronát hagyok. A fennmaradó összeg csekélységem jutalmazására fordítandó. Az ingóságok és ékszerek főörökösöméi,

egyes ékszerek kivételével, melyeket a végrendelet özvegy *Ambrozovics* Bélánéra, *Ambrozovics* Lajosra, *Pallay* Sándorra és *Jakab* Sándorra hagy. Hozzá tartozóinak *urképeit* és *olajfestményeit*, valamint saját festményeit a *Szépművészeti Múzeumnak* hagyja.

Az édes atyja által átadékozott ékszereket és díszruhákat, az édesatyjának egy általa mintázott márvány mellszobrot, saját diszpozitári okleveleit, rendjeit a *Nemzeti Múzeumnak* átadékozta: a Kossuth-szertéget is azzal a kikötéssel, hogy az az évente megtartandó díszlakomára kiadandó és az imnapi köszöntő ezzel a szertéggel mondandó el.

A fennmaradó összegből intézzék el a temetést, amelyre azonban, ha a közszépvény nem teszi nagyarányúvá és díszessé, különböző nagyobb összeget ne fordítsanak. Végrendeleti végrehajtóul *Kvassay* Jenő miniszteri tanácsost jelöli meg.

A végrendelet felolvasása után *Pallay* és *Jakab* annak az óhajnak adtak kifejezést, hogy **állapították meg, ki tépte szét a végrendeletet.**

Gráf bíró kijelentette, hogy az ügy nem tartozik a bíróság elé, mire a titkárok megégyeztek *Kvassay* Jenővel és az ügyvéddelel, hogy ma délután **kölesönösen** kijelentéseket fognak tenni a közjegyző előtt. — Ugyanis mondják jegyzőkönyvbe az inas vallomását, aki Kossuth kifejezett parancsára egy héttel Kossuth halála előtt eltepte a végrendeletet.

Hír szerint az inas előbb vonakodott végrehajtani Kossuth rendelkezését, de Kossuth ráparancsolt:

— Én vagyok a te urad, én parancsolok neked és megparancsolom, hogy tépd szét.

Az inas át akarta adni a végrendeletet Kossuthnak, hogy ő tépje szét, de Kossuth kijelentette, hogy **nincs elég ereje, tépje szét az inas.**

Ez a hiteles története a végrendeletnek, melyet a bíróság nem tekintett megsemmisítettnek.

A külügyi vita

A delegáció ülése

A magyar delegáció ma folytatta a külügyi vitát, amely még ma sem ért véget, hanem minden valószínűség szerint még néhány napig folytatódik.

Az ülésről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Zichy Ágost gróf elnök tíz óra után nyitja meg az ülést.

Napirenden a külügyi költségvetés szerepel.

Támogatást az albán fejedelmnek.

Nagy Ferenc előadó ismerteti a külügyi albizottság jelentését. Sajnálatos konstatálja, hogy a remények, melyeket az expozé az albániai alakuláshoz fűzött, nem teljesültek. Erkölcsei kötelességünk, hogy a fejedelmet támogatassuk. Megemlékezik az oláhországi demonstrációkról és tüntetésekről. Visszaautsítja az osztrák delegátusoknak viszonyainkba való beavatkozását. Kéri a jelentés elfogadását.

Andrássy Gyula gróf mielőtt az expozé birálatába fogna, az aktuális kérdésekkel foglalkozik. Az események és balkáni utja legutóbb hangoztatott véleményében megerősítették. Legnagyobb hibának tartja, amit már hangoztatott is, hogy — külügyi politikánk nem számolt a balkáni háború következményeivel. A kezdetleges hibának megvolt az a következménye, hogy a Balkánon kifejlődött az a nézet, hogy Európa olyan kutya, amely ugat, de nem harap. A balkáni országok meggyőződése az, hogy ha együtt tartanak és együtt haladnak, nem irányítják őket Európa és különösen nem a monarchia. A monarchia második nagy hibája volt, hogy annak idején, mikor nem kellett volna szembekerülni, keserű összeütközésbe jutni a balkániakkal, nem egyezett meg velük. Hivatkozik a szandzsák-kérdésre, amelyben előnyös megegyezést lehetett volna létesíteni. A külügyminiszter a legutóbbi eseményekben sem

mutatott elég erélyt. Végül a belpolitikával foglalkozik és azt mondja, hogy Tisza ne rántsa a hadsereget a politikába.

A miniszterelnök beszéde.

Tisza István gróf miniszterelnök felelt ezután a vita szónokainak. A románokat illetően mindig az volt a törekvése, hogy ezek mondjanak le bizonyos nacionalista irányzatokról. Sajnos, ez nem sikerült. Ismert megegyezést azokkal, akik a törekvésekről lemondanak, de nem ismer megegyezést olyan törekvésekkel, melyek a magyar állam egysége ellen irányulnak. Ugyanezt az elvet vallottam 1910-ben is, én tehát nem változtattam meg az én álláspontomat. Meggyőződés, hogy a politikai irány, melyet követek, a legsovinisztább román szempontból is megfelelő, mert a románoknak is támogatniuk kell saját érdekeikben a magyar állam törekvéseit. De ugyanezt a célt el kell érniük a románokkal való küzdelem által is. De arra, hogy ő nacionalista törekvésekkel megalkudhék, nem fognak sem a tárgyalásokban, sem semmiféle megjegyzésben támogatást találni.

Hadik János gróf: Maga a tárgyalás ténye elég!

Tisza István gróf miniszterelnök: A tárgyalás anyagától függ.

Andrássy Gyula gróf: Maga is kijelentette. (Zaj.)

Tisza István gróf miniszterelnök: Kérem, tessék, szívesen felelek rá.

Andrássy Gyula gróf: Eleinte azt akarta, hogy a románok csatlakozzanak a magyar pártokhoz, most pedig azt mondja, hogy maradjanak meg külön pártoknak, csak mondjanak le programjukról.

Tisza István gróf miniszterelnök: Én mindig abból indultam ki, hogy ha a román nemzetiségi párt elejti nacionalista törekvéseit, nincs értelme, hogy mint párt fennmaradjon; de mivel azt látom, hogy a pártjukat fenn akarják tartani, hát az végre is az ő dolguk, ha külön pártként akarnak szerepelni program nélkül. Megvan ez a százszázalékos is, — annak idején az alkotmánypártban voltak, ma a munkapártban.

Andrássy Gyula gróf: Kérem, az nem parlamenti párt.

Tisza István gróf miniszterelnök: Ha sikerült volna a megegyezés úgy, hogy a nemzetiségi párt jellegét elejti, jelentéktelen dolog lett volna a külön pártban való maradás. Célja volt beszélgetéseimnek, hogy a románságot a magyar nemzeti politikához fűzzem. Ha ezt nem is értük el, mégis szaporodott azoknak a száma, akik csatlakozni fognak a nemzeti eszmékhez.

Hadik János gróf: Az eddigi mérsékeltetek dezavualva lettek. Ez az eredmény.

Tisza István gróf miniszterelnök: Senkisémet lett dezavualva.

Andrássy Gyula gróf: Ez a rész nem a delegációba való.

Tisza István gróf miniszterelnök: Ebben van leginkább igaza. Be is fejezem. Csak tisztázni akartam a kérdést s ezzel be is fejeztem.

A román tárgyalásokról.

Andrássy Gyula gróf hibának tartja, hogy a miniszterelnök a román képviselőkkel tárgyalásokat kezdett, mert a dolognak az a színezete van, mintha ez a Romániával való béke kedvéért volna. Reméli, hogy a miniszterelnök nem folytatja e tárgyalásokat.

Tisza István gróf miniszterelnök: A román nemzetiségű képviselőkkel folytatott tárgyalásoknak a külpolitikával semmi összefüggése nincsen. A tárgyalást csupán azért tartotta szükségesnek, hogy a románokat más, békésebb politikára bírja rá.

Délután négy órakor folytatták az ülést, amelyen **Rakovszky** Béla a balkán politikával foglalkozott. Ha — mondta — Ausztriában és Magyarországon belső viszály nem volna, nem kellene úgy félni a háborútól sem.

Szüllő Géza elismerését fejezte ki, hogy a Balkánon a magyar ipar és kereskedelem új területeket nyert.

Apponyi Albert gróf szólt ezután rövi-

den a balkán...
nál gyengébb...
vezőnek.
Elnök az...
tatását holna...

Debreczen a nagy...

A jog-...

Ismerete...
vetített kölcs...
rosi nagyban...
mentán hitel...
tesek azok...
amelyek me...
koronát föla...
törlesztés...
ajánlatra me...
jutható hány...
hasznavehét...
ügyi-bizotts...
megütközés...
domásul az...
sitotta azt...
A bizot...
vetkező:

Vásár...
adásában tu...
zottság a k...
egyetemi ki...
gyűlési ki...
helyezte, h...
tész tisztel...
nyer.

Ismerte...
miniszter le...
rékpénztár...
Kereskedel...
Hitelbank...
hogy mita...
zésére van...
zobb ajánla...
terhez, hóg...

Márk...
vlna a kor...
ben. Kiván...
megütköz...
a felterjes...
4.000.000 k...
ez évi szü...
Freu...
döbbenés...
teleniti, h...
kongresszu...
Kérje a k...
son oda, h...
vénykiboc...

Kern...
tartja ezt...
akkikkel k...
ször is az...
kormány...

A bizo...
tározattal...
a belügy...
következő...
A köl...
megdöbbe...
bankok a...
resok köl...
ben több...
csatási jo...
jesztését...
val még...
dezve, ol...
forb...

Ezút...
zett átira...
közgyűlés...

Szt. I. fürdő

den a balkán politikáról, amelyet az osztráknál gyengébb magyar iparra nem tart kedvezőnek.

Elnök az ülést félbeszakítja s annak folytatását holnapra tűzte ki.

Debreczen visszadobja a nagybankok kölcsön-ajánlatát

A jog- és pénzügyi bizottság ülése

Ismeretes a pénzügyminiszter által közvetített kölcsönajánlat, amelyet három fővárosi nagybank tett a magyar városok momentán hiteligényének kielégítésére. Ismeretesek azok a vakmerően terhes feltételek, amelyek mellett a három bank a 80 millió koronát följánlotta: 89-es árfolyam, 50 éves törlesztés, 5,75 százalékos kamat. Erre az ajánlatra mely Debreczen városára — a reáljutható hányad kis voltára tekintettel is — hasznavehetetlen lett volna, a jog- és pénzügyi-bizottság megadta a méltó választ: megütöközéssel és megdöbbenéssel vette tudomásul az ajánlatot és egyben visszautasította azt.

A bizottság üléséről tudósításunk a következő:

(A klinika ügye.)

Vásáry István dr. tb. tanácsnok előadásában tudomásul vételre javasolja a bizottság a kultuszminiszter leiratát, amely az egyetemi kórház építésére vonatkozó közgyűlési kikötéseket elfogadta és kilátásba helyezte, hogy a 3.000.000 koronából az építész tiszteletdíjának egy része is fedezetet nyer.

(A visszautasított ajánlat.)

Ismerette ezután az előadó a belügyminiszter leiratát a „Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület” és a „Pesti Magyar Kereskedelmi Bank” és „Magyar Jelzálog és Hitelbank” ajánlatáról. Javasolja az előadó, hogy miniat a legközelebbi szükségek fedezésére van 4.000.000 korona erejéig kedvezőbb ajánlata a városnak, írjon föl a miniszterhez, hogy ebből a kölcsönből nem kér.

Márk Endre nagyobb erélyt kívánt volna a kormány részéről a városok érdekében. Kívánja, hogy a közgyűlés fejezze ki megütöközését az ajánlat fölött s mutasson rá a felterjesztésben, hogy a most fölveendő 4.000.000 koronás függő kölcsön összege az ez évi szükségleteket nem fogja fedezni.

Freund Jenő dr. is a közgyűlés megdöbbenését kívánja kifejezni. Egyben helyteleníti, hogy a város nem vesz részt a kongresszus állandó bizottságának ülésein. Kérje a közgyűlést, hogy a belügyminisztert hasonlóan oda, hogy a törvényhozás végre a kötvénykibocsátási jogot megadja.

Kernhöffer József is szükségesnek tartja ezt, mert mindazok a pénzemberek, akikkel kölcsön ügyben tárgyaltak, legelőször is azt kérdezték, kilátásba helyezte-e a kormány a kötvénykibocsátási jogot.

A bizottság végül egyhanguan hozott határozattal javasolja a közgyűlésnek: írjon föl a belügyminiszterhez s felterjesztésében a következőket foglalja bele:

A kölcsönajánlatot visszautasítja, egyben megdöbbenését és megütöközését fejezi ki a bankok ajánlata fölött, a kormánytól a városok kölcsön igénye kielégítésének érdekében több erélyt kíván, kéri a kötvénykibocsátási jogot megadó törvényjavaslat beterveztését, kijelenti, hogy a 4.000.000 koronával még momentán szüksége sincsenek fedezve.

(A munkásházak telke.)

Ezután a társtörvényhatóságok beérkezett átiratait pártolás végett terjeszti be a közgyűléshez. Javasolja, hogy a munkáshá-

zak céljaira kijelölt és megszavazott 60 hold területet engedje át a közgyűlés október 1-től az építő-társaságnak kivéve az árva-ház és a vasuti sinek mellett fekvő területeket. Jelentse ki, hogy a társaság igazgatóságában a várost a főügyész és két a tanács által delegált tag képviseli s a társaság az ötven évre átengedett telkekere a kereskedelemügyi miniszter által megállapított építési öke 90 százaléka erejéig kölcsönt vehet föl. Végül, hogy a tanács utasítsa, hogy ez ügy mielőbb elintéztet nyerjen.

Elutasítani javasolja a bizottság Haranghy György ama kérését, hogy a város vegye meg libakereti földjét.

(A kisegítő iskola.)

Javasolja a bizottság, hogy a közgyűlés a kisegítő iskola céljaira, amelynek átvételét a kultuszminiszter garantálta, a Dmke internátusa mellett adjon telket, az építést 78.000 korona keretében foganatosítsa, de semmi más dologi, vagy személyi kiadás terheit ne vállalja. A 78.000 korona kölcsön törlesztésére az évi 4200 korona jog szolgál, amelyet az állam mindaddig fizet, amíg a 78.000 korona kifizetve nincs. A közgyűlés javasolja még a bizottság — a 78.000 koronát 60 éves törlesztésre vegye föl.

E kérdésnél szóba került az is, hogy a sajtóban olyan hangok emelkedtek, hogy a Márk Endre által a Homokkertben iskola céljaira följánlott telek és épület nem felel meg iskola céljaira.

Márk Endre ismertette erre a künn járt hivatalos közegek kedvező véleményét, az épület és az e körül fekvő kert alkalmas és előnyös voltát, majd kijelentette, hogy bizonyos esetben még további áldozatoktól sem riad vissza.

A bizottság elismeréssel hallgatta Márk Endre szavait.

(A gazda gyűlés.)

Tárgyalta végül a bizottság a debreceni Gazdasági Egyesület kérelmét, hogy a város a Magyar Gazdaszövetséget 1915. évi közgyűlésének megtartására Debreczenbe hívja meg s a költségekre 10.000 koronát szavazzon meg.

Márk Endre kész örömmel pártolja ezt. De megütöközéssel olvasta a lapokban azt a felfogást, hogy a város nem akarja megünnepelni, csak házilag, szabad királyi városi létének 200-dik évfordulóját. Akar, hogy igyekezzenek egyesek nem emelni a város kultúrnyóját.

Freund Jenő dr.: Inkább leemelni a kultúrnyóról.

Márk Endre: ... mégis vonz ez a város idegeneket. Nem tudja ugyan mire beszélnek egyesek az idegen forgalmat, de azt általában hasznosnak tartják. Számításba kell venni, hogy a legközelebb az ünnepségek egész sora következik. Így októberben lesz az országos Jogász-gyűlés Debreczenben, ahol 800—1000 jogász lesz jelen. Ezek a dolgok áldozatok nélkül nem járnak. Ezért kéri már most az elnököt, tegyen jelentést a tanácsnak, hogy előre gondoskodják a fedezetekről.

Rickl Antal ismertette a gazdaggyűlés jelentőségét és méreteit. Legkevesebb 6000 tag vesz azon részt. Ha mindegyik csak 10 koronát hagy itt, az 60.000 korona forgalmat jelent, pedig bizonyosan többet költenek. Elmondja, hogy ebédhez, amelyet szövetség szokott rendezni, például Kecskeméten 24 ökröt sütöttek, 42 bográcsban főt a gulyás s a vendégek 3 kilométer hosszúságú kitevő asztaloknál foglaltak helyet.

A bizottság egyhangú lelkesedéssel javasolta a közgyűlésnek, hogy a Gazdaszövetséget hívja meg és a 10.000 koronát szavazza meg.

Végül elutasítani javasolja Gyöngyösi Viktor színházi festő ama kérését, hogy pótléka a nyugdíjba is beszámítsák. Az ülés délután hat óra előtt ért véget.

Kossuth Lajos Tódor nem vállalja a pártvezérséget

Nem akar képviselő sem lenni

Ma félt tizenkét órakor vonult be a függetlenségi párt küldöttsége a baloldali társalgószobába, ahol Kossuth Lajos Tivadar, Ambrozovics Lajos kíséretében fogadta őket. Szentiványi Árpád meglehetően beszéd kíséretében fejezte ki a párt részvétét, melyre Kossuth Lajos Tivadar könnyes megatva válaszolt. A párt-tagjai ezután a rávatal elé járultak és Ambrozovics után kifejezték részvétüket az özvegynek.

Mikor a függetlenségi párt tagjai elhelyezkedtek a társalgószobában, belépett Kossuth Lajos Tivadar, könnyes szemmel kezelt szorított a küldöttség minden egyes tagjával, azután előlépett Szentiványi Árpád, kifejezte a párt részvétét, mire Kossuth Lajos Tivadar a következőket mondotta:

— Bátyám husz év óta szorosán összeforrt a függetlenségi párttal, amely az ő vezetésével lett nagy párttá, mely nemcsak az elvek hirdetésében, de megannyi esetben a valóság felé haladt, a függetlenségi párt programjának megvalósításában. Elérkezett oda, ahol a próportunitás és az elvek feladása nélkül guvernementális párttá lehetett.

Talán távoli jövőbe nézek, mert fájdalom, a jelen erre nem enged következtetni, de remélem, hogy ismét nagy és hatalmas lesz a függetlenségi párt. Bátyám elhunyt, nagy veszteség a pártra is, de a hazára is. A név varázsa, amelynek fényéhez ő is nagyban hozzájárult, hatalmas tiszteletet biztosított számára. Önök ma a küzdőtérben vannak, önöknek vezérre van szükségük. Tudom, hogy szerencsére van is olyan, aki minidőn tekintetben képes lesz a vezetésre.

— Ohajtom, hogy a legnagyobb sikerre vezesse önöket. Hiszen Önök tudják, hogy mire célzok. Én a hetven esztendőmmel még mindig a cselekvés embere vagyok, tudom a legjobban, hogy a cselekvésben mindig nagy szerepe jut a lelkesedésnek, de még nagyobb szerepe a gondolkodásnak is. Az elhunyt mindig szem előtt tartotta a célt és a lehetőséget. Célt sohasem kockáztatott, a lehetőséget sohasem cserélte össze a lehetetlennel. Ujlag köszönöm az önök szíves részvétét.

Kossuth Ferenc halálával képviselőjét veszítette Cegléd. Már amikor Kossuth Ferenc állapota válságosra fordult, szóba került, hogy a függetlenségi párt kijelölje a pártvezér örökét. Ismeretes, hogy Kossuth Lajos Tivadarnak is följánlották a pártvezérséget, de Kossuth Lajos Tivadar elhárította a kitaláltó bizalmat. De Cegléd hajthatatlan s a legközelebbi hetekben megtartandó választáson egyhangúlag meg fogja képviselőjének választani Kossuth Lajos Tivadart, függetlenül attól, hogy elfogadja-e a jelöltséget vagy se. Ismeretes, hogy a hatvanas években igen sok kerület választotta meg Kossuth Lajos fiait képviselőnek és így fog most cselekedni Cegléd is. Abban az esetben, ha Kossuth Lajos Tivadar elfogadná a jelöltséget, a kormány nem álltana ellene jelöltet és nem gördítene nehézségeket az elé sem, hogy a jelölt a vá-

Szt. Lukács-**Kristály** forrás **ásványvíz**

a világ legelterjedtebb és legjobb üdítő vize. Debreczeni főraktár **KÖZPONTI DROGERIA** város-ház-épület, ahonnan a vizet házhoz is szállítják. **Kapható minden fűszerüzletben.**

lasztói jogosultságot valamilyen formában röviden megszerezze.

Ha Kossuth Lajos Tivadar a mandátumról lemondana, akkor a második választáson a függetlenségi párt Károlyi Mihály grófot jelölné a ceglédi mandátumra. Ez esetben Károlyi Mihály vállalná a jelöltséget, de ő már nem egyedül fog küzdeni a mandátumért, mert neki a kormány ellenjelöltet állít.

Tisza István gróf nem vállal keresztapaságot

A miniszterelnök egy debreceni újságáruhoz

A Nyugati-utca 16. számú ház egyik egy-szobás, csinosan berendezett lakásában lakik családjával Losonczy Gábor újságáru. Három héttel ezelőtt családi öröm érte: feleségének gyermeke született, akit Margit névre kereszteltek. Losonczy elhatározta, hogy a leánykájának keresztapjául Magyarország miniszterelnökét: Tisza István grófot kéri föl. Május 12-én az elhatározást tett követte: az újságáru levelet menesztett a miniszterelnökhöz, hogy vállalná el a kis Margit keresztapaságát.

Két nappal később megjött a várva-várt válasz. 14-én a postás nagy, pecsétetes levéllel kopogtatott be Losonczyék lakásába. — Sziv-szorongva, lázasan bontották fel Tisza István gróf levelét, amelyben az állott, hogy a keresztapai tisztséget a legnagyobb sajnálatára nem vállalhatja el.

Tudósítónk fölkereste Losonczy Gábort, a ki elmondta, hogy a miniszterelnökhöz való hü ragaszkodása készítette a levél megírására. Kértük az eredeti levelet, de az újságáru vonakodott megmutatni.

— Nem tehetem — mondta. — Nem kaptam felhatalmazást a miniszterelnök ur levelének nyilvánítására.

Igyekezünk meggyőzni, hogy semmi baja nem származik a levél publikálása által, de ő hajthatatlan maradt.

— Pedig már egyszer kaptam levelet a kegyelmes urtól — folytatta az újságáru. — Mikor rálöttek, gratuláltam szerencsés megmenekülésének. Aztán visszairt, hogy köszöni a megemlékezést. Mindjárt megmutatom. . .

Ezzel a falon függő berámázott képek közül lekaszt egy kis táblát. Aranykeretben, üveg alatt áll egy névjegy alakú kartonlap, rajta a következő fölrírás:

A szives megemlékezést hálásan köszöni

Tisza István.

— Berámázattam, — magyarazza tovább — mert nagyon becsesnek tartom! — A levelet, a levelet, — sürgetjük — azt mutassa meg.

Hosszas gondolkodás után, miután számolt az eshetőségekkel, Losonczy átnyújtja a levelet:

— Na tessék . . . nem bánom hát . . .

Eloolvassuk a gyászkeretes, gépirásos levelet, amelyet Tisza István gróf sajátkezűleg írt alá. A borítékra ez a címzés olvasható:

T. c.

Losonczy Gábor
hirlapelárusító urnak

Debrecen,
Nyugati-utca 16-18.

Belől ez áll:
Magyar kir. miniszterelnök.
Budapest, 1914. május 14.

Tisztelt Uram!

Miután keresztapai tisztséget csak legközelebbi rokonaim és jóbarátaim körében szoktam elvállalni, felkérésének legnagyobb sajnálatomra nem tehetek eleget.

Tisztelettel
Tisza.

Losonczy a levelet gondosan összehajtottta s eltette a zsebébe, nehogy illetéktelen kezekbe kerüljön. Távozában bizonytalan hangon jegyzi meg:

— Csak aztán meg ne haragudjon a kegyelmes ur!

Az albán forradalom

Nemzetközi csapatok Durazzóban.

Durazzo, május 26. Az éjszaka nyugodtan telt el. A fejedelmi pár gyermekeit tegnap délelőtt visszavitték a palotába. A palota körül a biztonsági szolgálatot matrözkülönítmények tartják fenn.

A felkelők nem engednek.

Róma, május 26. A fejedelem és a fölkelők közt megindult béketárgyalásokról, melyeket Aliotti durazzói olasz követ kezdeményezett, az olasz lapok ma a következő részleteket közlik:

Az első béketárgyalásokat Murichio ezredes és Molledo őrnagy vezette tegnap reggel. A felkelők minden egyezkedést visszautasítottak. Ezt mondták:

— A kormány ránk lövett, minket semmi sem fog visszatartani, hogy a város ellen vonuljunk.

Mikor a fejedelem a választ meghallotta, lóra ült és udvari marsalljának, meg két szolgájának kíséretében a városon át a Laguna-hidhoz lovagolt, ahol legutolsó előőrseik állnak. A nép csendes nézte a fejedelmet, csak itt-ott éljeneztek. Délután három órakor Aliotti az ezredes és az őrnagyot ismét a felkelőkhez küldte. A felkelők a fejedelem két küldöttjét a sijaki táborba vezették. Aliotti nyomon követte őket. A felkelő vezérek udvariasan fogadták a fejedelem küldöttjeit és a következőképp válaszoltak:

— A kormány sohasem tett semmit Albánia javára. Még vallásunkat sem védelmezte meg az erőszak ellen. A kormány ágyui megölték a mi asszonyainkat és gyermekeinket. Mindezekért egyedül a fejedelem felelős. Mi követeljük Európa intervencióját és ha Európa nem hajlandó idejönni, úgy mi visszavonulunk a padisahhoz.

Murichio ezredes erre azt kérdezte a felkelő vezérektől, hogy milyen viszonyban voltak Esszád pasával. A válasz ez volt:

— Semmiféle viszonyban. Esszádöt szerették és félték tőle, de köztünk is sok ellensége volt neki. Miután őt száműzték, érthető, hogy sokan ebben a mi vallásunk és népünk megalázását látták. Ő most az az ember, aki érettség szerven és mi szeretjük őt, mint közülünk valót.

Durazzo, május 26. A felkelők az ellenőrző bizottság Sijakba küldött tagjai előtt kijelentették, hogy Durazzóba akarnak menni, mert nincsenek megelégedve a kormánnyal.

A berlini rendőrfőnök keze az albán eseményekben?

Berlin, május 26. Egy itteni távirati ügynökség azt a meglepő hírt közli, hogy Jagow, a berlini rendőrigazgató Durazzóban tartózkodik a fejedelem vendégeként. Jagow és Wied herceg között még hazulról régi a barátság és a rendőrfőnök szabadsága közben ellátogatott az albán fővárosba is. Ott tartózkodott a konakban azon az éjszakán, amikor Esszád pasát elfogták és akik a rendőrfőnököt ismerik, azt hiszik, hogy a letartóztatás az ő tanácsára történt.

Önkéntesek a fejedelem védelmére.

Valona, május 26. A durazzói események hire itt igen nagy izgatottságot keltett. A nép az utcára csődült és elhatározta, hogy hű lesz a fejedelemhez és 500 önkéntes nyomban jelentkezett, hogy Durazzóba megy a fejedelem védelmére. Ezeket fölfegyverezték és most várják, hogy hajóra szállítsák őket. Valona lakossága hű az uralkodóhoz.

Nemzetközi beavatkozás.

Róma, május 26. San Giuliano mári külügyminiszter ma közölte a hirlapírókkal, hogy a képviselőház mai ülésén be fogja jelenteni, hogy tekintettel az albániai eseményekre, a nagyhatalmak kormányainak javaslatot tett, amely arra irányul, hatalmazzák föl az albániai nemzetközi ellenőrző bizottságot, hogy hatáskörének kiterjesztésével vegye kezébe a katonai és polgári közigazgatást, és gondoskodják a rend és nyugalom fentartásáról. A külügyminiszter megjegyezte, hogy ha a nagyhatalmak ezt a javaslatát elfogadják, akkor természetesen nemzetközi beavatkozásra kerül a sor Albániában.

Döntés a hét végén.

Bécs, május 26. A monarchia vezető diplomáciai helyén még nem tartják eléggé tisztázottnak az albán helyzetet. Be akarják várni Vilmos fejedelemnek a felkelőkkel folytatott tárgyalásait, csak ezek befejezése után lehet határozni a további lépésekről. A hatalmak is bevárják az újabb jelentéseket, hogy együttesen döntsenek a történelmük felett. A döntés valószínűleg Budapesten lesz, ahova a hét folyamán valamennyien megérkeznek, hogy Berchtold gróffal tanácskozzanak. — A nemzetközi akcióról folyó eszmecsere még kezdetleges stádiumban van.

Elfoglalták Durazzót?

A Berliner Zeitung durazzói értesülés nyomán közli, hogy a fölkelők elfoglalták Durazzót és Vilmos fejedelem kíséretével együtt elemenkül a városból, a diplomáciai kar pedig hajóra szállt.

Széchenyi püspök automobil-kalandja

Széchenyi Miklós gróf nagyváradi püspök a szombati napot Debrecenben töltötte. Amint most értesülünk, a nagyváradi püspök debreceni tartózkodásának érdekes epizódja volt.

A debreceni rendőrség szombaton délután a következő táviratot küldte a nagyváradi rendőrségnek:

— Kérjük kutatni ottani szám nélkül közlekedő autót után. Illető autót derecskei országúton parasztszekeret elgázolt.

A nagyváradi rendőrségen csakhamar megállapították, hogy a városból szombaton délben csupán egyetlen automobil távozott el a derecskei országúton, még pedig Széchenyi Miklós gróf püspök automobillja. Nyilvánvalóan látszott tehát, hogy a derecskei országúton Széchenyi Miklós gróf püspök autója gázolt el egy parasztszekeret. A rendőrséget csupán az ejthette kétségbe, hogy a püspök automobilljának igenis van száma, „D 458” s így talán mégis más automobilról van szó.

Vasárnap délelőttre aztán tisztázódott az autót rejtelme. Maga Széchenyi Miklós gróf püspök gondoskodott a rejtély eloszlatásáról, aki felküldte sofförjét a debreceni rendőrségre és deponáltatta az elgázolt ló árát. A sofför elmondta, hogy Derecske mellett az országúton hirtelen egy parasztszekeret került az automobil elé. Ő gyorsan fékezett, de a karambol már nem hátrihatta el. A püspök automobillja nekiment a parasztszekernek és az egyik lovat elgázolta. A szekérben ülőknek semmi bántódásuk nem esett. A parasztszeker gazdájának a karambol után első dolga volt besietni a derecskei község házára, ahol elmondta, hogy egy automobil, amelyen nem látott semmiféle számot, elgázolta a lovat. — Derecskéről erre telefonáltak a debreceni rendőrségnek, hogy tartóztassák fel a legközelebbi Nagyvárad felől érkező számmelküli automobil. A debreceni rendőrség eleget tett volna a felhívásnak, a püspök autóját azonban még sem tartóztathatta fel, mert annak volt száma. Ehelyett a fentebbi táviratban ar-

ra kérték a nagyvárosi nyomozó ki, mely hiányzik Nagyváradra. A tényállás teljességet tekintve a püspök autóját rendőri részre is. A szerző számot viselt, követett el kihágást, ja viszont elhullott, ban a teljes kárpótlásért. Ez a bérmautó gróf debreceni utjára dekessége.

Lelkészés

Kibékülés a

Éles ellenségre debreceni törvényszék közli Lajos nagy és Könyü Ferenc tanított.

Sárközy egy tanító feleségének kegyeletes érzését tett a szatmári kesztőjéhez, kérvényságra azt a kifejezést, hogy a prédikációjában hárta erre Sárközy 22-én nyilatkozott között ezeket írta

... tehát a miként is személy olyan modorban, hogy ez a hirtelen alapján kára került. Ez a teretlen hajszahegő bosszujánok egyháziatlanságért több hársérlete meghüvő rávalló érzéke között kamato bocsásson meg tudja, mit csele

Könyü ez vány utján elkötött följelentést

A mai tárgytörvényszéki bíróság József Dezső Csáthy Dezső Csaty Dezső Csaty Dezső esküdtek voltak István, Molnár Szilágyi Gábor,

Debrecen leggyorsabb

EGYHÁZ

M

A XIX. század

A ROKAM

ROKAM

4 felvonás

MAXI, A

Pompás vi

AZONKIVÜL

ELŐADÁSOK

kép után van

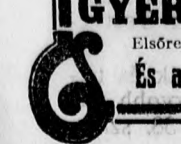
Rendes he

Öntörtékn

GYER

Elsőre

És a

ra kérték a nagyvárad rendőrséget, hogy nyomozza ki, melyik számnélküli automobil hiányzik Nagyváradról.

A tényállás teljes tisztázásával tisztázódott a püspöki autó országúti kalandjának a rendőri része is. A püspöki autó a szabályszerű számot viselte s így tulajdonosa nem követett el kihágást. A parasztszeker gazdája viszont elhullott lováért megkapta nyomban a teljes kárpótlást a bőkezű főpaptól.

Ez a bérmauton levő Széchenyi Miklós gróf debreceni utjának ártatlan „rendőri” érdekessége.

Lelkész és tanító harca

Kibékülés a törvényszék előtt

Éles ellenségeskedés hozta ma a debreceni törvényszék esküdtbirósága elé Sárközy Lajos nagykolcsi református lelkészt és Könyű Ferenc elemi iskolai igazgatótanítót.

Sárközy egy prédikációjában érintette a tanító feleségének, aki katolikus vallású, a kegyeletes érzését, mire Könyű levelet intézett a szatmári „Szamos” című lap szerkesztőjéhez, kérve, hogy hozza nyilvánosságra azt a kifejezést, amelyet a lelkész a prédikációjában használt. A cikk megjelent s erre Sárközy Lajos 1912. november hó 22-én nyilatkozattal felelt, melyben többek között ezeket írta:

... tehát az már nem igaz, hogy bármiéni is személyeskedő, kihívó, sértegető, olyan modorban beszéltem volna, mint a hogy ez a hír a tanító megszöött ferdítmenyei alapján kapós meghajásítással a piacra került. Ez az egész méltatlan és karaktertelen hajszja a tanító irántam táplált, lihegő bosszujának következménye, aki kőnk egyháziatlansága miatt, kellemetlenségeiért több hasonló jellegű támadási kísérlete meghiusulta után azzal a nagyon rávalló érzékeny cégéreskedéssel próbálkozott kamatostól visszafizetni a papnak, bocsásson meg neki a jó Isten, mert nem tudja, mit cselekszik.”

Könyű ezeket inkriminálva nyomtatvány útján elkövetett becsületsértés címén tett följelentést Sárközy ellen.

A mai tárgyaláson dr. Nagy Kálmán törvényszéki bíró elnökölt. A vádlottat Kovács József dr. védte, a főmagánvádlót Csáthy Dezső dr. képviselte. Az esküdtszék a következőképp alakult meg. Rendes esküdttek voltak: Nagy Lajos, Gyöngyösi István, Molnár András, Koszorus Ferenc, Szilágyi Gábor, Komlósi Dániel, ifj. Tarkó

Lajos, Katona Péter, Nagy István, Leitner Dezső, Balog István, Ungvári András. Pótesküdttek: Kereskényi István és Bundi Sándor.

Sárközy Lajos lelkész elmondja, hogy a prédikáció a gyülekezetben nem úgy történt, mint ahogy a vád állítja. Erre nézve tanukat jelent be. Egyszermind azonban viszonyvadat emel a tanító ellen a cikk miatt, melyet a „Szamos”-ban helyeztet el.

Könyű elmondja, hogy mikor a lelkész a feleségét megsértette, akkor informálta a „Szamos” című lapot. Felesége katolikus nő, ennek dacára reverzálist adott a házasságuk előtt, hogy a gyermekek reformátusok lesznek. Ennek dacára, hogy lemondott, a lelkész megsértette a kegyeletes érzésében.

Előző ismételt felszólítja a feleket, hogy az ügyet intézzék el békésen, s miután erre a felek hajlandóknak nyilatkoztak, felüggesztette a tárgyalást. E közben létre jött a béke s a folytatólagosan megnyitott tárgyaláson a felek kölcsönösen bocsánatot kértek egymástól, mire a törvényszék megszüntette a további eljárást.

A gazdasági fakultásért

Indítson mozgalmat a közgyűlés

A jog- és pénzügyi bizottság mai ülésén Jánosi Zoltán fölszólalása révén állást foglalt a bizottság a gazdasági fakultás Debrecenbe hozatala kérdésében s a közgyűlésnek a legelőnyösebb akció megindítását javasolja. A bizottságban elhangzottak minden részletében fedik az általunk e kérdésben elfoglalt álláspontot: hogy Debrecennek ragaszkodnia kell ahhoz és minden eszközzel küzdenie az iránt, hogy a gazdasági fakultást az állam a debreceni egyetemen állítsa föl.

A kérdés tárgyalásáról tudósításunk a következő:

A napirend tárgyalása előtt Jánosi Zoltán szólt föl. Emlékeztet, — mondta — hogy a kultuszminiszter egyik parlamenti beszédében kifejezést adott annak, hogy a magyarországi gazdasági akadémiát a pozsonyi egyetemmel kapcsolja össze. Ennek hírére Kolozsvár a kolozsmonostori gazdasági akadémiának a kolozsvári egyetemen egyetemi fakultássá emelése iránt azonnal lépéseket tett. Tudomása van arról, hogy Debrecen város tanácsa is azonnal lépéseket tett, de úgy tartja, súlyt adna ennek, ha a közgyűlés is fölemelné szavát s nyomatékosan adna a tanács fölterjesztésének a közgyűlés olyan irányú támogatása, hogy kérje a kormánytól a debreceni gazdasági akadémiának az egyetembe kapcsolását, mint egyetemi fakultást. Annál inkább, mert a gazdasági akadémia közelsége, kitünő felszereltsége és tanításra való alkalmassága predestinálja a debreceni gazdasági akadémiát erre. Az az értesülése van, hogy a közigazgatási tisztviselők részére új kvalifikációs követelményeket állítanak föl, amelyek szerint ezután nemcsak jogi, de gazdasági képesítéssel kell bírniok. Akkor majd a debreceni fiuknak Pozsonyba, vagy Kolozsvárra kell menniök. Helyes tehát, hogy a tanács fölírta a gazdasági fakultás érdekében, de írjon föl a közgyűlés is és küldöttség is menjen föl, mert a szóbeli tárgyalások mindig többet érnek.

Másik kívánsága, hogy a fővárosból elhelyezni tervezett kertészeti intézetet helyezze ide a kormány. Most létesítik a szennyvíz-szűrő telepet, amelyre 600 hold területet áldoz a város s amelyre Serényi földmivelésügyi miniszter állami támogatást is helyezett kilátásba, de amit Ghillányi miniszter visszavont. Ha a kertészeti intézetet, amelynek minden szükségletére a legkedvezőbb eszközök állanak itt rendelkezésre, Debrecenbe helyezik, a szennyvíz-szűrő telep kérdése jobban megvan oldva, mint az állami támogatással. Alkalmatlan van: akár konyhakertészetre, akár gyümölcsészetre.

A bizottság egyhanguan hozzájárult Jánosi előterjesztéséhez és javasolja a közgyűlésnek, hogy úgy a gazdasági fakultásnak Debrecenben való fölállítását, mint a kertészeti intézetnek Debrecenbe helyezése iránt erélyes akciót indítson, felterjesztésekkel éljen.

Debrecen gyermekverege az orszápos Pósa-ünnepben

Pósa Lajos, a gyermek-versek nagy költője most tölti be írói működésének negyvenedik esztendejét. A nevezetes évfordulót országsszerte megünneplik. Debrecenben is megalakult a rendező-bizottság, mely Debrecen gyermekveregehez a következő felhívással fordul:

Kedves növendékek!

Nagyon jól tudom, hogy közületek mindenki ismeri Pósa bácsit. Sokszor szavaltatok szép verseit, melyek a szülők, tanítók s haza iránti szeretetre lelkesítenek.

Ez a Pósa bácsi most tölti be negyven éves írói munkásságának évfordulóját. Ezt az ünnepet országsszerte megtartják. Pósa Lajosnak a kegyelet és hála virágjaiból fonnak koszorút. Egy emlékalbumbával tisztelik meg, amelyet ezer meg ezer aláírással ellátva nyujtanak át az ősz költőnek. Aranyszálakkal lesz ez az emlékkönyv egybefűzve. Szeretném ez emlékkönyvben a ti neveiteket is olvasni. Pósa Lajos, ki hazánknak oly sok hű fiat nevelt, megérdemli ezt a kegyeletes megemlékezést. De mivel az emlékkönyv kiállítását s az emléktárgyak elkészítését sokba kerül: a költségek fedezéséhez nekünk is hozzá kell járulnunk tehetségünk szerint néhány fillérrel. Járuljatok azért a nemes cél kivételéhez némi anyagi segéllyel. Amit e célra adakoztok, a hazának adjátok. Magyarországnak csaknem minden városában gyűjtenek e nemes célra. Csokonai városa ez alól nem vonhatja ki magát, meg kell mutatnunk, hogy tudjuk méltányolni azokat, kik a haza javára áldozzák nemes életüket. Mutassuk meg mi is, hogy már életében is tiszteltet és kegyelettel tekintünk a gyermekvilág ama dalnokára, kinek költeményei mint világító szövétnékek lobognak a rónán és bérceken.

Vegyünk részt mindannyian e nemzeti ünnepben, hogy azt az emlékkönyvet száz meg száz ezer gyermek nyujtsa át emléktül ama férfinak, aki az ő gyönyörűségükért negyven hosszú éven át oly sokat fáradozott, hogy az ő kicsinyei e hazának igaz és hű gyermekeivé váljanak.

Debrecen, 1914. május hó.

A Pósa-ünnep rendező-bizottsága.

APOLLO

MA — SZERDÁN — 6 ÉS 9 ÓRAI KEZDETTEL 3 ÓRÁS ELŐADÁSOK. — A 6 ÓRAI ELŐADÁS FÉLHELYÁRAKKAL.

NORDISK-FILM UJDONSÁGA

ATLANTIS

DRÁMA AZ OCEÁNON 5 FELVONÁSBAN.

A 7 éves csodaprimadonna Kiss Mancika fellépte.

Miss Adells,
műcélővő.

The Eduars
szalon akrobaták.

Kitüntetve a bécsi, párisi és londoni kiállításokon aranyéremmel és oklevéllel.

CSUZ :: KÖSZVÉNY :: REUMA

ellen a legjobb házi szer a hites

KIRÁLY-BALZSAM

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszünteti.

Fog- és fejtájást 5 perc alatt megszüntet. Egy nagy üveg ára 2 K teljes használati utasítással.

Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ

gyógyszertárban

Kossuth-u. 8. A színház mellett.

URANIA

Debrecen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója
EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

MA UTOLJÁRA

A XIX. század leghíresebb regénye filmen.

A ROKAMBOLE-SOROZAT I. RÉSZÉ

ROKAMBOLE IFJUSÁGA.

4 felvonásban. Irtá PONSON DU TERRAIL.

MAXI, A FÉLTÉKENY FÉRJ.

Pompás vígjáték. Főszereplő Max Linder.

AZONKIVÜL A NGYSZABÁSÚ KISÉRŐ MŰSOR!

ELŐADÁSOK: este pontosan 7 órától. Minden kép után van bemenet. Utolsó előadás 10 órától.
Rendes helyárak. Bérletjegyek érvényesek.

Csütörtökön, Pénteken május hó 28-án, 29-én

GYERÜNK CSAK!...

Elsőrendű vígjáték 3 felvonásban.

És a remek kíséző műsor.

Palackozott óbor, siller 84 fill., fehér 96 fill., vörös 1 K 40 fill., új ezerjő 84 fill. Kapható literenkint Szabó Lajos fiainál.

Elegáns szabású kész blousok érkeztek, mesés szép választékban Frank Sándor nődivat- és fehérenemű-céghez, Piact. u. 69. sz. Telefon 12-56.

NYILTTÉR. *)

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Veress Károlynak Telek-utca 17. szám alatti fűszerüzletét átvettem, minél fogva felhívom azon hitelezőket, kiknek Veress Károly ellen fizetési kötelezések vannak, hogy ezt a jelen hirdetmény közzétételétől számított 3 nap alatt dr. Horvát Jenő ügyvéd irodájában (Szentanna-u. 3. sz.) bejelenteni szíveskedjenek, minthogy későbbi bejelentéseket figyelembe nem veszek.

Reichmann Józsefné
szül. Krémer Ilona.

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde

Magyar hitel	792.-
Osztrák hitel	607.-
4 százalékos koronajáratok	80 40
Allamvonal	64.-
Jóváírások	403.-
Hírtámogatás	632.-
Salgóterjáni	899.-
Közúti vasút	598.-

Magánleszámlatolási kamattal

Bécs 3 1/16% — Berlin 2 1/2% — London 2 1/8 1/2%

Budapesti gabonátőzsde

Strasser és Könyig debreceni bizományos távirati jelentése.

Kura 1914. április	14.01
" májusra	12.84
" októberre	9.73
Rózsa áprilisra	5.22
" októberre	7.67
Tengeri 1914. évi máj. júl.	7.88

Készára valamivel lanyhább.

Balatonfüredi szanatorium és gyógyfürdő !!!

Természetes szénasavas iszapfürdők és balatonfürdők. Gyógy- és diétetika. Fizikai és diétetika. Különös tekintettel az összes belbetegségek számára, különös tekintettel a szív- és érrendszer, vesemegbetegedéseknél és női bajoknál. Ezeken betegségeknek gyógyítására az összes modern gyógyszerközzel felkészülve. Szénasavas, víz- és gőz-kezelés. Röntgen- és kémiai-laboratórium, zander-intézet. Inhalatórium. Egész éven át nyitva. — Prospektussal és felvilágosítással szolgál a Fürdőigazgatóság.

Gulliver

A prima kaucsuk cipősarok a kaucsuk sarkok királya

szendkivül olcsó, mert kaucsukból készült.

!!!! UJTÁS A ROYALBAN !!!!

ROYAL REGGELI

KÁVÉ, TEA VAGY KAKAO
:: MÉZZEL ÉS VAJJAL ::
50 FILLÉR
SONKÁVAL ÉS TOJÁSSAL
1 KORONA
:: ROYAL VILLASREGGELI ::
SÖRREL ÉS KENYERREL
40 FILLÉR

MEGNYILT AZ ÉTTERMI KERTHELYISÉG !!

MUZIK

használat

köhögés,

rekedtség, katarrhus, elnyálkásodás, göros és szemárványt ellen

KAISER-féle Mell-Karamellákat

6050 közs. Ig bizonyítvány orvostól és magánorvostól biztostják a sikert.

Rendkívül jó ízű és kellemes BOMBON. Csomagja 20 és 40 fillér. Doboz 60 fillér. Kapható:

Mihalovits J., Grósz Nagy Ferenc, Dr. Szelényi Árpád, Kubek Sándor, Muraközy László, Harsányi Lajos, Róczán Dezso, Kovács L. Nándor, Szentmiklósi Tóth Béla, Arany S. Árpád, Reichard Sándor, Sággy Ferenc, Batáry Imre gyógyszerészeknél, Józsa és Jóna és Központi drogeriákban. — Ujfehértón Trón Gyulánál. — Erdmályfalván Mitrál Ákosnál. — Derecskén Benkő Sándornál.

Üzemnagypótlás folytán nyomással :

- 1000 színes jóminőségű boríték K 3-60
 - 1000 finom fehér boríték " 6-
 - 1000 félv üzleti levélpapír " 7-
 - 1000 színes levelező-lap " 5-20
- Egyéb nyomtatvány is elegáns, modern kivitelben, hasonló olcsó árak mellett

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 49.

Gyógy- és vizgyógyintézet

minden modern phisikai gyógyszerközzel
EGGENBERG, :: GRAZ MELLETT.
Vezető-orvos Dr. Grossmann, volt egyet. segéd.

TELEFONSZÁM 632.

TELEFONSZÁM 632.

HALMÁGYI

NŐI ÉS LEÁNYFELÖLTŐK NAGYÁRUHÁZA DEBRECZEN, PIAC-U. 32. (VOLT SZEDLÁK-HÁZ.)

Állandóan dús választék :

Selyem, Grenadin és Broche, valamint Gummi, Impregnált és Lüsster köpenyekben.

Eponge costüm legújabb 35— kor.-tól. Crepp bluz újdonság reklámár 3-50 K.-tól.
Eponge és vászonalj 6-90 kor.-tól. Crepp és Gretton pongyola 10— K.-tól.

Selyem costümkök, alkalmi és utcai ruhák, felöltőkben. Eredeti párisi és berlini modellek.

PALMA az elasztikus cipősarok
figyelje meg **TARTÓSSÁGÁT**

Valódi brünni szövetek

az 1914. évi tavaszi és nyári időnyre

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes férfiruhához (kabát, nadrág, és mellény) elegendő, csak

Egy szelvényt fekte szalonruhához 20.— K-rt, szintgy felöltőszövetet, turistalódot, selyemkarnit, női kosztüm szöveteket stb. gyári árakon káid, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékeny. Szabott, legolcsóbb árak. Országos választék. Mintahú, figyelmes kiszolgálás, meg a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban

Mack-féle **KAISER-BORAX**

Előkelő Toaletszer

Százezer családban használatban, finomítja és szépíti a bőrt, meg védelmezi minden időjárás ellen. Csak valódi piros kartonban a 15, 30 és 75 fillér. Kaiser-Borax-Szappan 80 fillér. Tola-Szappan 40 fillér. **GOTTLIEB VOITH WIEN III/1** Mindenhol kapható.

10 szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 L.

APRÓ HIRDETÉSEK

Vaság betűből szedett minden szó 10 fillér. Apró hirdetések előre fizetendők.

Legjobb védelem sikasztásból eredő károk ellen a

Fidelity And Deposit Company Of Maryland magyarországi igazgatósága

(Budapest, VI., Váci-körút 31.)

kötvénye, mely társaság alkalmazottak hűtlensége elleni és óvadékbiztosításokat köt, igen előnyös feltételek mellett. Bővebb felvilágosítással szolgál helyi képviselőségünk **Piac-utca 58., II. 27. JÓNÁS MÓR.**

Videkről

apróhirdetéseket legelőszérőbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén előír. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Levegős leveleket csakis kell igazolás ellenében adni a kiadó hivatal.

Apróhirdetésre telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

A Debreceni Független Ujság telefon száma: Szerkesztőség 3-39 Kiadóhivatal 3-39 és 18 Nyomda 18

Üzlet

TELI

holmik elrakásához nafta lin, terpentín, rovarpor, dohánypor kapható a Deutsch üzletekben.

SZEDEDI PAPIKA-

különlegességek óriási raktára LINDENFELD J. JENŐ fűszer- és gyarmat-áru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

Falusi Károly

polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41.

Készíték mindenféle sportcipőket, valamint orthopéd cipőket fájós és nyomorék lábakra. Raktáron tartok műhelyemben készült legjobb minőségű férf-, női és gyermekcipőket.

Bor eladás!

Debreczen sz. kir. város szőlőtelepén termelt fajborait 50 liter vételnél házhoz szállítva, mérsékelt árak mellett árusítjai Értekezhetni Széchenyi-utca 3. sz. alatt, a városi szeszüzletben.

Különtéle

Poloskairtást

NÁNÁSSY ISTVÁN

legsikeresebben végzi a Máv. vasutak poloska és féregirtója. Kérem 849. számú telefonon felhívni. Évi kezelést és megvizsgálásokat is végez. Levélbeli megrendeléseket kérem. Fa-zekas Mihály-utca 4 és Postakert Gyár-utca 6.

Hölgyeim!

Egyszeri próba meggyőzi, hogy szeplőt, májoltót, pattanást, vimmedlét, minden bőrruhságot az országírű ártalmatlan Matild-arcfenőcs, crém és szappan okvetlen elmulasztja. Ha nem, árát minden kibeszélés nélkül visszaadom. Semmi rizikó, próbálja meg. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogériában. Főraktárak: Jóna és Tóth Béla utóda Kubek Tisza-palota. 2736

KÖLCSÖN

sorsjegyekre, értékpapírokra és I-rendű vidéki takarékpénztári részvényekre

Konvertált jelzálogra 140 K

Hazai sorsjegyre	90
Oszt. vörös kereszt szj.	40
Olasz vörös kereszt szj.	33
Erzsébet sorsjegyre	7
József	10
Bazilika	20
Magy. vörös kereszt szj.	22

A kölcsön apró részletekben tölteszhető. Ha sorsjeggyel barhol zálogban vannak, úgy a letét, az beküldése ellenében a kölcsönt a fenti összegre fölemeljük. Részletfizetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltjuk és rájuk fenti kölcsönt adjuk.

A Debreczeni Közzálog Kölcsön-inteztet Részv. Társ. bankosztálya SIMONFFY-UTCA 13. SZÁM. Telefon 298. Alapítási év 1878.

Pénzt kölcsönöz magánzó és közéleti célokra 5% mellett fizetésre (ingatlanra is). KRÖLL K. Bertha 29., poste restante.

Egy óra reklámképen!

Aki ingyen akar egy órát meg hozza elegáns, precíziós órákat, urak vagy hölgyek részére, választás szerint — írjon azonnal UHRENHAUS FR. SCHMIDT, Prag. Weinberge 584.

Állás

Gazdasszonyt

keresek, a ki a gazdaságot érti, háztartás vezetését vállalja, a cselédek felügyeletét gyakorolja, ki már ilyen minőségben alkalmazva volt, előnyben részesül. „Bihar megye” jellege alatt írjanak a kiadóhivatalban.

Adás-vétel

Eladó

Jókai-utca 11. számú családi ház előnyös feltételek mellett. Bővebben a tulajdonossal ugyanott.

Ragyogó fehér a fehérenemű — egy 1/2 órai főzés után —

persil

önműködő mosószerrel

Jótállás mellett ártalmatlan! Chor nélkül! Kezelés nélkül! — — Dörögölés nélkül!

„PERSIL” megkíméli a fehéreneműt, azt kázanban főzve fehér lesz, mintha a napsugarak a szabadban fehéritették volna. — — Gyár:

GOTTLIEB VOITH, WIEN, III/1.

Mindenütt kapható!

Magyar panamakalap

Ajánljuk magyar gyártmányu panamakalapjainkat. Továbbá használt, de nem kitért állapotban levő panamakalapokat fehéritünk, formázunk és diszítunk

5 koronaért.

Szebbek és fehérebbek lesznek a kalapok, mint új korában !!!

Hajdunánási Szalmakalapkészítők

Termelészövetkezte **SOHLER GYÁR** mint az Országos Központi Hitel-szövetkezet tagja.

SZÖVET-

MARADÉKOKAT

melyek nálam felhalmozódtak, áron alul, óriási árengedménnyel adok el. Ezen szövet-maradékok elegendők teljes férfi-öltönyökre, nadrágokra, palétókra, női kosztümökre, aljakra stb. Kérlek maradákat minálkál férfi- és női szövetből, melyeket ingyen és bérmentve küld:

KARL KASPER

postahelyre. HESZKÖK 412.

3800 bolgár

100 évnél idősebb!

E balkán nép keménysége és ezen magas életkorának teljes erőben való elérése titka: a — — —

„**YOGHURT.**” Ez egy tejből készülő, rendkívül táperejű étel, mely a szervezetre csodálatos erősítő és gyógyító hatással van; nagyon egyszerű a készítési módja, amellel roppant olcsó, mert házilag előállítható tiszta tejből. — Írjon azonnal egy levelezőlapot „**BAUMANN** tejgazdasága, Nagyszobon 5 címre és ingyen kapja meg a „**A YOGHURT**” jelentősége mint táp- és gyógyszer-című füzetet. — Azonkívül kap 5 phiola „**Baummann-féle YOGHURT-ferment**”-et (elegendő 5 liter Yoghurt előállítására) és utasítást a bolgár Yoghurt készítéséhez, ha 1 K 60 fillért is beküld bélyegeken vagy postautalvánnyal.

Dr. Sztankay Aba gyógyszerertára a Nádorhoz

DEBRECZEN, ATTILA-TÉR.

Ajánlja saját találmányu kítűnő készítményeit.

DR. SZTANKAY-féle

HONTHIN - TABLETTA

Legmakacsabb hasmenést gyógyítja. Egyedüli gyógyszer, melyet élő magyar gyógyszerész állított elő s melyet a magas kormány hivatalos gyógyszerre tett. Egy doboz ára K 1.20.

Mindkét gyógyszer kapható a monarchia nagyobb gyógyszerertáraiban — — — s a készítőnél Debreczen, Szentanna-utca — Attila-téri NÁDOR gyógyszerertárban.

Legjobb hashajtó — — — DR. SZTANKAY ABA

EULAXANS-TABLETTAI

Fájdalommentes székletet idéz elő. Hascskálás sosem lép fel. Az étvágyat nem rontja. Használata takarékos, amennyiben egy szem teljesen elegendő a széklet előidézésére.

Egy tubus ára K 1.20.

Legjobb hashajtó — — — DR. SZTANKAY ABA

Legjobb hashajtó — — — DR. SZTANKAY ABA